

Poziom kształcenia (podkreślić): szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna

Klasa: II

Podstawa programowa: *Podstawa programowa z komentarzami. Tom 4. Edukacja historyczna i obywatelska w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum. Historia i społeczeństwo, historia, wiedza o społeczeństwie, podstawa przedsiębiorczości, ekonomia w praktyce, wychowanie do życia w rodzinie, etyka, filozofia*, [Warszawa 2009], s.39, poz.23.3.[porównuje reformy oświeceniowe wprowadzone w Prusach, Rosji i Austrii.]

Temat lekcji: Zagrożenie dla Rzeczypospolitej- wzrost potęgi Rosji

Cele ogólne:

- poznawcze:
 - Zapoznanie uczniów z procesem budowy pozycji mocarstwowej Rosji w okresie wczesnonowożytnym;
 - Uzyskanie przez uczniów wiedzy dotyczącej ustroju i stosunków społecznych w Rosji w XVI-XVIII w.
- kształcące:
 - Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego;
 - Kształtowanie umiejętności pracy z mapą;
 - Kształtowanie umiejętności pracy z ikonografią;
 - Rozwijanie umiejętności pracy z tekstem źródłowym.
- wychowawczy:
 - Budowanie szacunku dla reform o charakterze oświeceniowym.

Cele operacyjne:

I. Wiadomości:

A. Zapamiętanie wiadomości:

Uczeń:

- Zna terminy *car, imperator, wielka smuta, opricznina, samodzierżawie, bojarzy*;
- Kojarzy daty 1547 r., 1613 r., 1721 r.;
- Rozpoznaje postacie Iwana IV Groźnego, Piotra I Wielkiego, Katarzyny II Wielkiej;
- Zna najważniejsze reformy Piotra I Wielkiego (zgolenie bród i zmuszenie Rosjan do noszenia zachodniego ubioru; rozbudowa armii lądowej i budowa marynarki; wprowadzenie senatu, kolegiów i synodu; rozwój nauki i oświaty, wprowadzenie tabeli rang);
- Kojarzy miejsca Moskwa, Sankt Petersburg, Połtawa.

B. Zrozumienie wiadomości:

Uczeń:

- Swobodnie posługuje się terminami z kategorii A;
- Podaje znaczenie panowania wyżej wymienionych władców.

II. Umiejętności:

C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych:

Uczeń:

- Potrafi scharakteryzować rządy monarchów z kategorii A;
- Zna skutki zmian, jakie zaszły w Rosji w okresie wczesnonowożytnym;
- Potrafi wskazać na mapie miejsca z kategorii A, oraz ziemie zdobyte przez Rosję w XVI-XVIII w.;
- Umie zinterpretować znaczenie karykatury;
- Czyta ze zrozumieniem tekst źródłowy.

D. Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych, nowych:

Uczeń:

- Porównuje reformy i rządy władców rosyjskich z systemem absolutyzmu oświeconego w Austrii i Prusach;

- Ocenia rolę okresu XVI-XVIII w. w Rosji, dla jej obecnej pozycji.

Środki dydaktyczne:

1. Podręcznik: J. Chachaj, J. Drób, *Historia Czasy nowożytne Podręcznik dla gimnazjum Klasa II*, Warszawa 2013, s. 96-99;
2. Tekst źródłowy obecny w podręczniku s. 99- Fragment memoriału Jeana Louisa Bonnaca do Ludwika XIV, w którym scharakteryzował Piotra I;
3. Materiały ikonograficzne;
4. Mapa ścienna Rosji- okres wczesnonowożytny

Metody:

1. Pogadanka;
2. Burza mózgów;
3. Praca z podręcznikiem;
4. Praca z kartą pracy;
5. Praca z ilustracjami.

TOK LEKCJI

Ogniwa lekcji (czas w minutach)	Treści merytoryczne	Czynności N/U N - nazwa metody U - system poleceń, pytań, skierowanych do ucznia. Np. :N: Pogadanka. U: W jaki sposób (...)?	Kształtowane umiejętności uczniów
I. Czynności organizacyjno-porządkowe (2 min)		Nauczyciel wita się z klasą, uspokaja ją, sprawdza listę obecności. Uczniowie przygotowują się do zajęć poprzez wyciągnięcie książek i zeszytów.	
II. Rekapitulacja wtórna (ogniwo sprawdzające stopień opanowania wiadomości z ostatniej(ch) lekcji) (3 min)	Rekapitulacja będzie dotyczyła dwóch ostatnich tematów (<i>Zagrożenie dla Rzeczypospolitej-Prusy Fryderyków, Zagrożenie dla Rzeczypospolitej-terezjańsko-józefińska Austria</i>)	U: Na poprzednich lekcjach rozmawialiśmy o Prusach i Austrii. U: Kto przypomni co to jest absolutyzm oświecony?	
III. Ogniwo wiążące (3 min)		N: Pogadanka, Burza mózgów U: Czy ktoś wie, o którym, potężnym sąsiedzie Rzeczypospolitej dzisiaj będziemy mówić? U: Proszę zapisać temat <i>Zagrożenie dla Rzeczypospolitej-wzrost potęgi Rosji.</i>	
IV. Tok lekcji właściwej (opracowanie nowych treści) (23 min)	Wzrost znaczenia Rusi i Rosji w XVI-XVII w. (5 min)	N: Praca z podręcznikiem, burza mózgów, pogadanka. U: Prosi uczniów o przeczytanie fragmentu podręcznika dotyczącego dziejów Wielkiego Księstwa Moskiewskiego	-Doskonalenie umiejętności odpowiadania na pytania w sposób wyczerpujący; -Rozwijanie umiejętności pracy z podręcznikiem; - Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego.

	<p>Rosja Piotra Wielkiego (10 min)</p>	<p>i Rosji od początków panowania Iwana Groźnego do rządów pierwszych Romanowów. U: uczniowie odpowiadają na następujące pytania: - Jaki tytuł przybrał Iwan Groźny, i w którym roku miało to miejsce? - Jak myślicie, czemu ten władca otrzymał właśnie taki przydomek? - Czym była wielka smuta? - Jakie nazwisko nosiła dynastia, która objęła władzę w Rosji po zakończeniu smuty? -W którym roku miało to miejsce?</p> <p>N: Praca z podręcznikiem, burza mózgów, pogadanka, praca z mapą, praca z ilustracjami.</p> <p>U: Prosi uczniów o przeczytanie fragmentu podręcznika dotyczącego panowania Piotra Wielkiego. U: Uczniowie pojedynczo wymieniają reformy Piotra I i zapisują je na tablicy. U: Kto wskaże na mapie Moskwę i Sankt Petersburg? U: Jaki tytuł przybrał Piotr I, i w którym roku miało to miejsce?</p>	<p>- Doskonalenie umiejętności pracy z podręcznikiem; -Rozwijanie umiejętności wyrażania swoich myśli; - Kształtowanie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego; - Doskonalenie umiejętności pracy z grafiką.</p>
--	--	--	--

	<p>Okres przewrotów pałacowych i czasy Katarzyny II (5 min)</p>	<p>U: Gdzie Piotr Wielki zwyciężył Szwedów? U: (Do ucznia/uczennicy, który/która udzielił/udzieliła prawidłowej odpowiedzi) Wskaż na mapie Połtawę. U: Rozdaje uczniom ilustracje (Pogrzeb kota urządzany przez myszy, Wykonanie kary knuta). U: Uczniowie na podstawie ilustracji odpowiadają ustnie na pytania: -Jak myślicie czy Rosjanom podobały się zmiany wprowadzane przez Piotra I? -W jaki sposób car łamał opór poddanych? - Jak oceniacie postać tego monarchy?</p> <p>N: Praca z podręcznikiem, burza mózgów, pogadanka.</p> <p>U: Prosi uczniów o przeczytanie fragmentu podręcznika dotyczącego ery przewrotów pałacowych i panowania Katarzyny Wielkiej. U: Uczniowie odpowiadają na następujące pytania: -Co działo się z tronem rosyjskim po śmierci Piotra I? -Jakie reformy wprowadziła Katarzyna Wielka?</p>	<p>-Rozwijanie umiejętności odpowiadania na pytania w sposób wyczerpujący; -Doskonalenie umiejętności pracy z podręcznikiem; -Doskonalenie umiejętności wyrażania swoich myśli. -Kształtowanie umiejętności formułowania wniosków.</p>
--	---	--	---

	Rozwój terytorialny Rosji w okresie wczesnonowożytnym (3 min)	<p>-Czy zasługiwała na swoją opinię oświeconej władczyni? -Jakie tereny imperatorowa przyłączyła do Rosji?</p> <p>N: Praca z mapą. U: Uczniowie wskazują na mapie ściennej tereny przyłączone do Rosji od XVI do XVIII w.</p>	-Rozwijanie umiejętności pracy z mapą.
V. Rekapitulacja pierwotna (sprawdzenie stopnia opanowania nowych treści, wnioski) (10 min)	Iwan Groźny zasiadał na tronie moskiewskim w XVI w. W 1547 r. przyjął tytuł cara. Ograniczył wpływy bojarów-ruskich możnych. Swoją władzę umacniał stosując okrutne metody m. in. przy pomocy policji politycznej-opróżniny. Za jego rządów ukształtował się system samodzierżawia nieograniczonej władzy monarszej. Po śmierci Iwana Rosja przeżywała kryzys wewnętrzny zwany wielką smutą, który zakończył się w 1613 r., wraz ze wstąpieniem na tron dynastii Romanowów. Na przełomie XVII i XVIII w., władcą Rosji był jej przedstawiciel Piotr Wielki. Monarcha ten w 1721 r. przyjął tytuł imperatora. Drakońskimi metodami starał się	<p>N: Praca z kartą pracy, praca z podręcznikiem. U: Rozdaje uczniom karty pracy U: Wykonajcie polecenia z karty pracy. U: Po zakończeniu czasu, wyznaczonego na wykonanie pracy, zbiera karty od uczniów w celu ocenienia.</p>	- Doskonalenie umiejętności pracy z podręcznikiem. -Rozwijanie umiejętności czytania ze zrozumieniem

	<p>europeizować Rosję i uczynić z niej mocarstwo. Pokonał Szwedów pod Połtawą, wprowadził wiele reform i wybudował nową stolicę- Sankt Petersburg. W II poł. XVIII w. władzę nad Rosją sprawowała Katarzyna Wielka. Miała opinię oświeconej władczyni. Podniosła znaczenie Rosji na arenie międzynarodowej.</p>		
<p>VI. Kontrola i ocena /VII (3 min)</p>		<p>Nauczyciel nagradza uczniów aktywnie biorących udział w zajęciach za pomocą „plusów” wpisywanych do dziennika w rubryce aktywność.</p>	
<p>VII. Praca domowa (zadanie, wyjaśnienie) /VI/ (1 min)</p>		<p>Nauczyciel podaje treść pracy domowej, oraz po kolei objaśnia uczniom treści zadań domowych.</p> <p>U: Przeczytajcie tekst źródłowy z podręcznika, ze strony 99 i odpowiedzcie na dołączone do niego pytania.</p>	